

BA-552

Seat No. _____

B. Ed. (Special) (Sem. - II) Examination

March / April - 2014

**SPCC - 202 : Education In India : A Global
Perspective**

Time : Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ૩૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : ૧૬
- (૧) શિક્ષણનાં વિવિધ ધ્યેયો જણાવો. તમારા મતે શિક્ષણનાં ધ્યેયો કેવાં હોવા જોઈએ ?
- (૨) ઈન્કલુઝીવ એજ્યુકેશન એટલે શું ? ઈન્કલુઝીવ એજ્યુકેશનનાં ધ્યેયો અને ઉદ્દેશ્યો જણાવો.
- (૩) ડેમોક્રેસીથી તમે શું સમજો છો ? ડેમોક્રેસીની જરૂરિયાત અને મહત્ત્વ જણાવો.
- ૨ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર ૨૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૧૫
- (૧) સ્પેશિયલ એજ્યુકેશનના સિદ્ધાંતો જણાવો.
- (૨) સંવિધાનમાં વર્ણિત શિક્ષણથી સંબંધિત પ્રાવધાનની ચર્ચા કરો.
- (૩) સેક્યુલર રાજ્ય એટલે શું ? તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (૪) સમાજની સોશિયાલિસ્ટિક પેટર્નની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (૫) વિશિષ્ટ શિક્ષણ અને સમાવેશિત શિક્ષણ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
- ૩ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણના ઉત્તર ૨૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૧૫
- (૧) વિશિષ્ટ શિક્ષણના ધ્યેયો અને ઉદ્દેશ્યો જણાવો.

- (૨) માનવ સંસાધન આયોજનમાં શિક્ષણના યોગદાનની ચર્ચા.
- (૩) માનવીય સંસાધન વિકાસનાં વિવિધ સ્ત્રોત જણાવો.
- (૪) ઈમ્પેરમેન્ટ, વિકલાંગતા અને હેન્ડીકેપ વચ્ચેનો તફાવત.
- (૫) ઈન્કલુઝીવ એજ્યુકેશનમાં વિશિષ્ટ શિક્ષકની ભૂમિકા.

૪ નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર ૨૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૧૫

- (૧) પર્યાવરણીય શિક્ષણની જરૂરિયાત જણાવો.
- (૨) ઈન્કલુઝીવ એજ્યુકેશનના સિદ્ધાંતો જણાવો.
- (૩) સમાવેશિત શિક્ષણ આપવામાં વિશિષ્ટ શાળાઓની ભૂમિકા.
- (૪) ટૂંકનોંધ લખો : સંકલિત શિક્ષણ એ અધિકાર આધારિત મોડલ છે.
- (૫) ભારતીય શિક્ષણ સિસ્ટમના ટ્રેન્ડ પર ટૂંકનોંધ લખો.

૫ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. ૬

- (૧) શિક્ષણની વ્યાખ્યા આપો.
- (૨) વિશિષ્ટ શિક્ષણની વ્યાખ્યા આપો.
- (૩) સમાવેશિત શિક્ષણની પરિભાષા.
- (બ) (૧) એજ્યુકેશન એ મેનીફેસ્ટેશન ઓફ પરફેક્શન છે ૩
જે ઓલરેડી માણસ માં રહેલ છે, આ પરિભાષા કોણે આપી છે?
(A) પ્લેટો (B) રૂસેન
(C) વિવેકાનંદ (D) મહાત્મા ગાંધી
- (૨) ડેમોક્રેસીમાં શિક્ષણની જરૂરિયાતનાં કારણો જણાવો.
(A) યોગ્ય નાગરિક બનાવવા
(B) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ શીખવું અને તેનું અધ્યયન કરવું
(C) તંદુરસ્ત અને મજબૂત નાગરિક બનાવવા
(D) યુનિવર્સિટી બનાવવા
- (૩) સેક્યુલર રાજ્યની લાક્ષણિકતાઓ કઈ છે ?
(A) રાજ્ય કોઈ પણ ધાર્મિકતાના આધારે નથી
(B) રાજ્ય અન્ય કોઈ પણ ધર્મમાં દખલગીરી કરે નહિ
(C) રાજ્ય ધાર્મિક સ્વતંત્રતાનું રક્ષણ કરે
(D) ઉપરોક્ત બધા જ

ENGLISH VERSION

- 1** Answer any two of the following questions in **16**
300 words.
- (1) Describe briefly the different aims of education. What should be the aim of education according to you ?
  - (2) Define Inclusive education. What are the aims and objective of Inclusive education.
  - (3) What do you understand by democracy ? Discuss the need and importance of education in democracy.
- 2** Answer any three of the following questions in **15**
200 words.
- (1) What are the principles of Special Education ?
  - (2) Analyze the provisions of the Constitution of India regarding education.
  - (3) What is the meaning of secular state ? Describe the characteristics of a secular state in brief.
  - (4) Discuss the characteristics of socialistics pattern of society ?
  - (5) What are the differences between Special education and Inclusive education.
- 3** Answer any three of the following questions in **15**
200 words.
- (1) What are the aims and objective of special education?
  - (2) Explain the role of education in man power planning.
  - (3) Describe the resources of human resource development.
  - (4) What are the difference between impairment, disability and handicapped ?
  - (5) What are the role of special educator in facilitating inclusive education ?

- 4 Answer any three of the following questions in 15
200 words.
- (1) Indicate the need and significance of environmental education.
  - (2) Write short note on principle of Inclusive education.
  - (3) What are the role of special schools in facilitating Inclusive education ?
  - (4) Write a short note on Inclusive education a rights based model.
  - (5) Write short note on trends in Indian education system.
- 5 Answer the following questions. 6
- (a)
    - (1) Define Education.
    - (2) Define Special Education.
    - (3) Define Inclusive Education.
  - (b)
    - (1) "Education is the manifestation of 3
perfection already in man" Whose definition
is this ?
      - (A) Plato
      - (B) Rousseau
      - (C) Vivekanand
      - (D) Mahatma Gandhi
    - (2) What is the cause of need of education in
democracy ?
      - (A) To make able citizens
      - (B) To teach and learn national education
      - (C) To make healthy and strong citizens
      - (D) To establish universities
    - (3) What is characteristics of secular state ?
      - (A) The state is not based on any religion
      - (B) The state does not interfere in any religion
      - (C) The state protects religious freedom
      - (D) All of the above
-